

Κυθῆριοι,
Ἡ νῆσος σας ἐρημοῦται ἀπὸ τὴν μετανάστευσιν. Ὅσοι μένετε ἀφήστε τὰ μεσαιωνικά χωρία σας, κατεβήτε εἰς τὰς παραλίας καὶ κτίσατε ἐκεῖ νέας καὶ σύγχρονους πολιτείας. Μὴ σὰς παραπλανήσουν ἄλλαι σκέψεις.
Ἡ «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ»

ΦΩΝΗ ΤΩΝ

ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

«Ἡ καλύτερα ὁδὸς διὰ τῆς ὁποίας ἡμπορεῖ ν' ἀποκτήσῃ κανεὶς τὴν λαϊκὴν ἐμπειροσύνην, δὲν εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς καλῆς τῶν παθῶν ἢ τῶν πλάνων τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἡ ὁδὸς τῆς διηγετικῆς αὐτοῦ διαπαιδαγωγήσεως διὰ τῆς ἀληθείας τὴν ὁποίαν πρέπει πάντοτε νὰ λέγῃ ἔσον θήτετε πικρά καὶ ἂν εἴναι».
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΣΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΔΟΣ ΚΟΥΡΥΤΣΑΣ 11 — ΚΗΦΙΣΙΑ — ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1981

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 100

ΕΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ

Ἐπρέπε νὰ περάσουν ἑκατὸν τριάντα χρόνια, νὰ συμβῶν κοσμοϊστορικὰ γεγονότα στὸν πλανήτη μας, νὰ ἐκμηδενισθοῦν οἱ ἀποστάσεις, νὰ φτάσῃ ὁ ἀνθρώπος στὸ φεγγάρι, γιὰ νὰ ἀποφασίσουν οἱ Τσιριγῶτες νὰ συγκεντρωθοῦν γύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι, καὶ νὰ συζητήσουν τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον θὰ εἶναι δυνατόν νὰ φθάσουν ἀσφαλῶς στὸ Νησί, διὰ θαλάσσης, μὲ ὁποιοδήποτε καιρὸ καὶ σὲ ὁποιαδήποτε ἐποχὴ τοῦ χρόνου, ξεμπαρκάροντας ἀμύσητοι οἱ ἑνα ἀσφαλῆς λιμάνι.

Καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν ποὺ ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλία αὐτή, ἀλλὰ καὶ πρὸς τιμὴν τῶν ὑπολοίπων Κυθηραϊκῶν Σωματείων τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἐδέχθησαν τὴν πρόκλησιν ἀλλὰ καὶ μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ, ἐπρωτοστάτησαν γιὰ νὰ δοθῇ ἕνα τέλος, καὶ νὰ παρθῇ ὁμόφωνα, μιὰ ἀπόφασις, ποὺ θὰ σημάνῃ τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας ἐποχῆς γιὰ τὸ Νησί μας.

Ἀνατρέχοντας στὸ ἔτος 1852, θὰ ἴδουμε ὅτι ἀπὸ τότε, οἱ φωτισμένοι Κυθηριοὶ πατριῶτες εἶχαν συλλάβει τὸ πρόβλημα καὶ τὸ εἶχαν θέσει σωστὰ στὴν πραγματικὴ του βάση, χαρακτηρίζοντας τὸ Διακόφτι, σὰν τὸ μοναδικὸ ἀσφαλῆς λιμάνι τοῦ Νησιοῦ μας. Ὅμως, ὅπως σὲ κάθε σωστὸ ὁραματισμὸ ποὺ δίνει μιὰ ὀρθὴ λύσι, ὑπάρχουν καὶ οἱ ἀντιδραστικὲς σκετικὲς δυνάμεις, ποὺ τὸν ἀποσυνθέτουν καὶ τὸν κάνουν οὐτοπία, ἔτσι καὶ ἑκατὸν τριάντα τώρα χρόνια, οἱ ἀρνηταὶ τῆς προόδου τοῦ τόπου μας, ἀνέστειλαν τὴν ἐκτέλεσι ἑνὸς ἔργου ποὺ ἀποτελεῖ τὸν πνεῦμονα τῆς ζωῆς του.

Ὅμως ἡ ζωὴ προχωρεῖ, καὶ ἔρχεται κάποια στιγμή ἡ ὥρα τῆς ἀλήθειας. Καὶ ἔφτασε καὶ γιὰ τοὺς Κυθηρίους ἡ ὥρα τῆς ἀλήθειας γιὰ τὸ ποῦ πρέπει νὰ γίνῃ τὸ λιμάνι τοῦ Νησιοῦ. Ἀγῶνες, θυσιᾶς, ἔρανοι, ἀπογοητεύσεις, ἐνθουσιασμοί, ἀντιδράσεις, μικροσυμφέροντα, ὅλα αὐτὰ ξεπεραστήκαν στὴν ἱστορικὴ ἐκείνη συγκέντρωσι τῆς 8ης Ἀπριλίου τοῦ 1981, ὅταν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ

Νησιοῦ μας, μὲ τὸν Μητροπολίτη ἐπικεφαλῆς, ἐπῆραν τὴν ἀπόφασιν καὶ ἐνέκριναν ψήφισμα γιὰ τὸν ὁριστικὸ καθορισμὸ τοῦ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ σὰν τοῦ μόνου ἐνδεδειγμένου λιμένα τοῦ Νησιοῦ μας, καὶ τὴν ἔναρξιν ἀγῶνος, ὥστε τὸ ἐπίσημο Κράτος νὰ προχωρήσῃ τὸ ταχύτερο στὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου.

Οἱ βυσσοδομοὶ ὅμως, ὑπάρχουν πάντοτε, καὶ τὴν ὥρα ποὺ γράφονται οἱ γραμμὲς αὐτές, γνωρίζομε καλὰ, ὅτι τὰ κατάλοιπα τοὺς καὶ στὸ Νησί καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, δίνουν τὴν τελευταία μάχην προστασίας τῶν «ἐθῶν» θιγομένων συμφερόντων τοὺς, ὠθούμενοι ἀπὸ τὴν τοπικὴν νοοτροπία τὴν ὁποίαν τοὺς ἐκληροδότησαν οἱ γεννητόρες τοὺς, παραγνωρίζοντας τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Νῆσος εἶναι ΜΙΑ, ΕΝΙΑΙΑ καὶ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΣ. Ἀλλὰ ἡ ἱστορία θὰ γράψῃ καὶ γι' αὐτοὺς καὶ γιὰ τὴν ἀρνητικὴν προσφορά τοὺς στὴν πρόοδο τοῦ τόπου.

Τὸ Τσιρίγιο, καὶ τὸ γράφομε μὲ θαθεῖα λύπη, εἶναι τὸ μοναδικὸ μῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου, ποὺ ἐπὶ δεκαετίες ὁλόκληρες ὁποθοδρομεῖ. Εἶναι τὸ μοναδικὸ παράδειγμα ἀρνήσεως στὴν πρόοδο ποὺ μοιραία ἐπέρχεται, σὲ ὅλους τοὺς κοινωνικοὺς τομεῖς. Ἐδώσαμε τὸ δικαίωμα σὲ ἀνώτατο κρατικὸ λειτουργό, νὰ μᾶς δηλώσῃ, ὅτι θὰ εἶναι καλύτερα νὰ βουλιάξῃ τὸ Τσιρίγιο παρά νὰ ἀντιμετωπίζῃ ἡ Πολιτεία τὰ προβλήματά του, εἰς τὴν λύσιν τῶν ὁποίων δὲν συμφωνοῦν οἱ Κυθηριοί, λόγω τοπικιστικῶν ἐρίδων. Ἀς προσπαθήσουμε, ἔστω καὶ τὴν ὑστάτην ὥρα, νὰ ἀποδείξωμε ὅτι γιὰ ἕνα Μεγάλον ἔργο, εἴμαστε ὅλοι σύμφωνα καὶ ὁμόφωνα τὸ ἔκινῶμε, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς προστατίδας τοῦ Νησιοῦ μας.

Καὶ ἐπειδὴ, οἱ παραπάνω γραμμὲς, ἴσως ἀποτελέσουν κάποτε, πηγὴ γιὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος, τὴς ἀφιερώνουμε στὴν μνήμην τῶν ὁραματιστῶν ἐκείνων ποὺ ἀπὸ τὸ 1852 μέχρι σήμερα, ἀγωνίστηκαν γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ Νησί μας ἕνα ὑψηλὸν λιμάνι, καὶ ποὺ εἶναι οἱ

Β. Μαχαιριώτης, Γ. Παναγιωτόπουλος, Μόρμωρης, Βαρβαρήγος, Πᾶνος Κορωνάιος, Μηνᾶς Κασσιμάτης - Πανχούντιος καὶ Π. Κ. Τσιτοῖλιας.

Ἰση Τιμὴ, πρέπει ν' ἀποδοθῇ καὶ σ' ἐκείνους ποὺ πῆραν τὴν ἱστορικὴ ἀπόφασιν, ἐκπαιδευόμενοι τὸν Κυθηραϊκὸν κόσμον καὶ ποὺ εἶναι ὁ Μητροπολίτης Κυθηρίων κ.κ. Ἰάκωβος, ὁ Κυθηραϊκὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν μὲ τὸν Νίκο Φατούρα καὶ Δημ. Κόμη, ἡ Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης Πειραιῶς - Ἀθηνῶν μὲ τὸν Τάσση Κουκούλη καὶ Εὐάγγελον Καδιέρη, τὸ Τριφύλλειο Ἰδρυμα Ἀθηνῶν μὲ τὸν Καθηγητὴ Πανεπιστημίου Γιώργον Κασσιμάτη, καὶ Δημ. Κυριάκη, ὁ Σύλλογος Καραβῶν ἢ «Πορτοκαλιὰ» μὲ τὸν Γ. Μαυρογιώργη, ὁ Σύλλογος Μυλοποταμιτῶν Ἀθηνῶν μὲ τὸν Γιώργον Στρατηγὸν καὶ τὸν Ἀνδρέαν Στρατηγὸν, ὁ Ναυτικὸς Ὀμιλὸς Κυθηρίων μὲ τὸν Μανώλη Δαπόντη, καὶ Χαρίλαο Σαραντόπουλο, τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖο Κυθηρίων μὲ τὸν Γιάννη Ξηνητάρη, ὁ Σύλλογος Ἀντικυθηρίων μὲ τὸν Π. Πατερᾶκη καὶ Γ. Γλυτοῦ.

Βέβαια, ὁ δρόμος θὰ εἶναι τραχὺς ὥσπου νὰ ὑλοποιηθῇ πρακτικὰ ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις. Ὅμως ἕνα εἶναι τὸ θετικὸ στοιχεῖο ποὺ προέκυψε ἀπὸ αὐτήν, ὅτι ἡ λύσις τοῦ λιμενικοῦ προβλήματος τοῦ Νησιοῦ μας, εἶναι πλέον γεγονός.

Ἡ «Φ.τ.Κ.» ποὺ ἀπὸ τὸ 1924 ἀγωνίστηκε ἀμετακίνητα καὶ μὲ μόνον στόχον τὴν δοθεῖσα λύσι, στέκεται σήμερα παραστάτης τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ποὺ ἀντιμετώπισαν σωστὰ τὸ ὅλο πρόβλημα, καὶ καλεῖ ὅλους τοὺς κατοικοῦντες τοὺς Κυθηρίους τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, νὰ παρασταθοῦν ἠθικὰ ἀλλὰ καὶ ἐνεργά, γιὰ νὰ ἐπισημοποιηθῇ ἡ πραγμάτωσις ἑνὸς ἔργου, ποὺ μέχρι πρότινος, φαινόταν οὐτοπία.

Α. Π. Τ.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΑΣ

Υπό κ. ΜΙΧ. Κ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Τελευταία ἔχω σχηματίσει μιὰ ἰδέαν γιὰ τὴν «ἄρια» καὶ τὸ «ρεσιτατίβο», τὴν ὑπέροχην τούτη μορφή τοῦ τραγουδιοῦ, ποὺ θεωρεῖται καρπὸς τῆς δραματικῆς πνοῆς τῆς ἰταλικῆς ἀναγεννήσεως, ὅτι εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἀντίληψιν αὐτῇ γιατί πρέπει νὰ δεχθῶμε πὺς οἱ ρίζες τοὺς φθάνουν πολὺ βαθύτερα στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Πατέρας τοῦ εἴδους εἶναι ὁ δικὸς μας Φιλόξευος, ποὺ ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὰ ἐγγεγραμμένα περὶ μετρικῆς, στὰ ἀρχαία ὀκτὼ μετρικὰ σχήματα τῶν ἀρχαίων, πρόσθεσε καὶ τὸ προκελευσματικὸν, εἰσάγαγε δὲ τὰ ἀπὸ τοὺς μονωδοὺς ἀδόμενα τεμάχια.

Ἔτσι, οἱ στίχοι του, ὡ καλλιπρόσωπον, χρυσοδόστου Γαλάτεια... ἀποτελοῦν μιὰν ἀληθινὴν ἄρια, ποὺ ξεπερνᾷ τὴς ἀντίστοιχες τῶν Ντονιζέτι, Βέρνι, Μπελλίνι κ. ἄ. τραγουδιμὲν ἀπὸ ἕνα μοναδικὸ καλλιτέχνη.

Στὴν ἐποχὴν μας σὰν πρὸ θελκτικὸς στὰ τραγούδια παρέμεινεν ὁ Ἀττικὸς. Ὁ μουσουργὸς Γεώργιος Σηλάδος στὸ ἄρθρον τοῦ «Ἡ Μουσικὴ εἰς τὴν Ἑπτανήσον» γράφει: «Ἐπτανήσιος δέον νὰ θεωρηθῇ, ἐφ' ὅσον καταγεγραμμένον ἀπὸ τὸ Κῶθηρα καὶ ὁ γνωστὸς ποιητὴς-μουσικὸς Κλ. Τριανταφύλλου, ποὺ θὰ παραμείνῃ στὴν ἱστορίαν τοῦ λαϊκοῦ τραγουδιοῦ, ὡς ὁ Ἀττικὸς. Καὶ πράγματι, ἡ μετῆρα τοῦ Ἑριθέλλου Ραπτάκη, ἀπόφοιτος ἀρσκειάδα, ἀκόμη ἀρκετῶν ἐξ-

ων γλωσσῶν, ποὺ καὶ ἀλλήλο-γραφῶσε μὲ τὸ ψευδώνυμον Κλεῖω Παπαλουκά μὲ φιλέλληνας, ἦρθε στὴν Ἀλεξάνδρεια σὲ γάμο μὲ τὸν πατέρα του ποὺ εἶχε πεθάνει ἡ πρώτη γυναίκα. Μαζὶ τοῦ ἀπέκτησε τὰ τρία παιδιά Κίμων, Κλέωνα καὶ Κορίνα Ὁμελτσάνη, ποὺ διακρίθηκαν στὴν μουσικὴ. Προσωπικὰ τὴν ἐγνώρισαν στὰ 1926 στὸ Παλιὸ Φάληρον, στὸ σπῆτι τῆς βίβας μου (ἀδελφῆς τοῦ πατέρα μου) ποὺ τὴς συνδέσει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἀδελφικὴ φιλία. Πέθανε τὸ 1940. Περὶ τοῦ νὰ τῷ στίχοι, πὺς γιὰ τὰ τραγούδια τοῦ Ἀττικῆ τρέφω ἀπεριόριστον θαυμασμὸν. Οἱ θαυμαστοὶ στίχοι τοῦ οὐσία κ' ὅχι: στάκτες, σὲ ἀπαλά, μαλακωμένα ρεσιτατίβα, μελετημένα ἀπὸ κανονέτες καὶ φορμαρισμένη μελωδικὴ μουσικὴ, εἶναι προσαρμωμένοι στὸ σύγχρονον αἶσθημα. Ἐχω μάθει νὰ σέβωμαι τὴν ποιότητα τῶν στίχων καὶ νὰ χαίρωμαι ἀνεπιφύλακτα τὸ ὅραϊόν. Βρίσκω πὺς ἡ ποιητὴν του ἔχει εὐστάθεια, συνέπεια, φῶς εὐαισθησίας καὶ ἡ μουσικὴ τῆς μιᾶς ἀκάλυπτη ἀπλότητα, ποὺ διαλέγει δρόμον γιὰ νὰ φτάσῃ στὴν κραυγὴ, σὲ κείνην ὅμως τὴν ἀνεπιτήδευτη, ποὺ μᾶς δονεῖ ψυχικά.

ποὺ κλείνει: κάτι ἀπὸ τὸ ἐνδόμυχον δραματικόν. Στίχοι, ποὺ δὲν θὰ ξεθωριάσουν καὶ δὲν θὰ μαραιοῦν, καθὼς τοὺς διάλεξε γιὰ νὰ ποῦν κάτι ποὺ εἶναι ἀληθινὸ μέγα ἀπ' τὴν ζωὴν, ποὺ τὸ ξεύρομε καὶ συμβαίνει σὲ ὅλους μας. Τὰ τραγούδια του (ἔγραφε καὶ πολλὰ στὰ γαλλικά) τραγουδήθηκαν ἀπὸ τὴν Μιστεργιέτη, τὸν Φραζὶν καὶ τὸν Ντιζὸν κ' ἔφεραν στὴν χώρα μας τὸ γαλλικὸν πνεῦμα. Γιὰ τὴς ἐπισκέψεις τοῦ στὸ Τσιρίγιο ἔχω γράψῃ: σὲ παλιὸν δημοσίευμα. Σημειώνω, ἐπ' εὐκαιρίαν, πὺς καὶ γιὰ τὸν ἀδελφὸν τῆς γαγιᾶς του, στρατηγὸν Κορωνάιο, δ' Ἀλέξανδρος Κατακουζηνός, διευθυντὴς χορωδίας τοῦ παρεκκλησίου τῶν ἀνακτόρων, εἶχε συνθέσει τὸ 1868 παιᾶνα διὰ κλειδοκύμβαλον «ὁ Κορωνάιος», μουσικὴν σύνθεσιν, σελίδες 3. «Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον Βρετοῦ ἔτους 1869».

Βραβευμένος συνθέτης μὲ πρῶτον ὁρατικὸν ἑλληνικὸν τραγούδι, εἶναι ὁ ἀπὸ πατέρα Τσιριγῶτη Ἰωσήφ Παπαδόπουλος (Σάμιος) Γαρέκας, ποὺ ἔγραψε τὴν μουσικὴν ἀρκετῶν ἠθογραφιῶν, ποὺ ἐπαιζόνταν στὴν περίοδο τοῦ 1918 — 1932. Ἐπίσης τὴς ὑποκρούσεις στὸ «Κύκλωπα»

τοῦ Εὐριπίδη, τὴν «Ἠλέκτρα» τοῦ Γιάννη Σιδέρη, τοῦ δράματος «Στὴ μέση τοῦ δρόμου» καὶ τὸ τραγούδι «Πασαλιμανιώτισσα». Ἐπέδειξε δὲ καὶ πολὺπλευρὴν ἄλλην δράσιν σὰν μέλος τῆς «Ἐνώσεως Θεατρικῶν καὶ Μουσικῶν Κριτικῶν», στὴν προσπάθειαν ἐμπειροθετικῶς «Μουσικοῦ καὶ φωνητικοῦ ἀρχεῖου» μ' ἀρκετὰς ἀκόμη μελέτας γιὰ τοπικοὺς χορούς, τοὺς Λαμπιλέτες, Σαμάρα κ. ἄ. καὶ ποικίλα δημοσιεύματα. Ὁ Μάριος Βάρβογλης ἔγραψε γι' αὐτόν: «...στὴν σύνθεσιν τοῦ ξεκινῶντος ἀπὸ τὸ λαϊκὸν τραγούδι ἡ τὴν βυζαντινὴν μελωδίαν, φθάνει σὲ μιὰ δικήν του μελωδικὴν γραμμὴν, ποὺ ἔχει συμμετρία καὶ ρυθμικὴν ποικίλιαν μὲ ἐνδιαφέρουσες ἀπλὲς ἀλλὰ σύγχρονες καὶ ἐκφραστικὲς ἀρμονίας. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως εἶναι, ὅτι σὲ τὸ σύνολον τῶν ἔργων τοῦ ὑπάρχει ἔντονον καὶ γνήσιον ἑλληνικὸν χρώμα».

Πέραν ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω ἔχουμε νὰ θυμηθῶμε, πὺς καὶ Γάλλοι πολὺ σημαντικοὶ συνθέτες, ἀφιέρωσαν στὸ νησί μας ἀθάνατες μελωδίας. Ὁ Φρανσουὰς Πουλὲν τὸ «Βουαγιαζά Σιτέρ» (χορδονόμιμα τῶν Κυθηρίων) γιὰ τσέμπλο καὶ Ὁ Φραντὴς Πουλὲν τὸ «Βοαγιὰ Ἀ Σιτέρ» (Ταξιδί στὰ Κῶθηρα) γιὰ δύο πιάνο. Καὶ τῶν δυὸ τὰ κομμάτια ἀκούγονται συχνότατα στὸ ραδιόφωνον, παίζόμενα ἀπὸ τοὺς διασημότερους πιανίστες. Ἀκόμη ὁ Ὁφεμπαχ στὴν ὁπερέτταν τοῦ «Ἡ Ὠραία Ἐλένη»,

ἀναφέρει: σὲ στίχον τῆς «Ἀπὸ τὰ Κῶθηρα καράβι».

Γενικότερα, τοὺς μουσουργοὺς καὶ ἐκτελεστὰς μας περιλαμβάνομε ἀπὸ τοὺς παλιούς τοὺς:

Ἰωάννη Κλάδο, μουσικοδιδάσκαλον στὰ 1821, ποὺ στὰ παζιζόμενα τραγούδια σὲ νησί συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀναστάσιο. Λορέντζο Κλάδο, ποὺ δίδασκε στὰ 1829 ὁλοὶ στὸ Τσιρίγιο. Σουζάνα Νεράντζη, σύζυγος Δ. Κλάδου, μαθήτρια τοῦ Μάντζαρου, ποὺ σύνθεσε «Ἀναμνήσεις», «Φαντα-

σία», «Θλίψη γιὰ τὴν πατρίδα», τὴν ῥομάντζαν «Ἡ λίμνη τοῦ Κόμο» τυπωμένα στὰ Μιλᾶνα καὶ τὸν «Γυμνὸν» μας στὸ βασίλειον Γεώργιο Α', κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του στὸ Τσιρίγιο.

Γ. Κασσιμάτη (δὲν ξέρουμε ἂν ἦταν Τσιριγῶτης) ἐξάιρετο συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀναστάσιο. Λορέντζο Κλάδο, ποὺ δίδασκε στὰ 1829 ὁλοὶ στὸ Τσιρίγιο. Σουζάνα Νεράντζη, σύζυγος Δ. Κλάδου, μαθήτρια τοῦ Μάντζαρου, ποὺ σύνθεσε «Ἀναμνήσεις», «Φαντα-

σία», «Θλίψη γιὰ τὴν πατρίδα», τὴν ῥομάντζαν «Ἡ λίμνη τοῦ Κόμο» τυπωμένα στὰ Μιλᾶνα καὶ τὸν «Γυμνὸν» μας στὸ βασίλειον Γεώργιο Α', κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του στὸ Τσιρίγιο.

Γ. Κασσιμάτη (δὲν ξέρουμε ἂν ἦταν Τσιριγῶτης) ἐξάιρετο συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀναστάσιο. Λορέντζο Κλάδο, ποὺ δίδασκε στὰ 1829 ὁλοὶ στὸ Τσιρίγιο. Σουζάνα Νεράντζη, σύζυγος Δ. Κλάδου, μαθήτρια τοῦ Μάντζαρου, ποὺ σύνθεσε «Ἀναμνήσεις», «Φαντα-

σία», «Θλίψη γιὰ τὴν πατρίδα», τὴν ῥομάντζαν «Ἡ λίμνη τοῦ Κόμο» τυπωμένα στὰ Μιλᾶνα καὶ τὸν «Γυμνὸν» μας στὸ βασίλειον Γεώργιο Α', κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του στὸ Τσιρίγιο.

Γ. Κασσιμάτη (δὲν ξέρουμε ἂν ἦταν Τσιριγῶτης) ἐξάιρετο συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀναστάσιο. Λορέντζο Κλάδο, ποὺ δίδασκε στὰ 1829 ὁλοὶ στὸ Τσιρίγιο. Σουζάνα Νεράντζη, σύζυγος Δ. Κλάδου, μαθήτρια τοῦ Μάντζαρου, ποὺ σύνθεσε «Ἀναμνήσεις», «Φαντα-

σία», «Θλίψη γιὰ τὴν πατρίδα», τὴν ῥομάντζαν «Ἡ λίμνη τοῦ Κόμο» τυπωμένα στὰ Μιλᾶνα καὶ τὸν «Γυμνὸν» μας στὸ βασίλειον Γεώργιο Α', κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του στὸ Τσιρίγιο.

Γ. Κασσιμάτη (δὲν ξέρουμε ἂν ἦταν Τσιριγῶτης) ἐξάιρετο συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀναστάσιο. Λορέντζο Κλάδο, ποὺ δίδασκε στὰ 1829 ὁλοὶ στὸ Τσιρίγιο. Σουζάνα Νεράντζη, σύζυγος Δ. Κλάδου, μαθήτρια τοῦ Μάντζαρου, ποὺ σύνθεσε «Ἀναμνήσεις», «Φαντα-

σία», «Θλίψη γιὰ τὴν πατρίδα», τὴν ῥομάντζαν «Ἡ λίμνη τοῦ Κόμο» τυπωμένα στὰ Μιλᾶνα καὶ τὸν «Γυμνὸν» μας στὸ βασίλειον Γεώργιο Α', κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του στὸ Τσιρίγιο.

Γ. Κασσιμάτη (δὲν ξέρουμε ἂν ἦταν Τσιριγῶτης) ἐξάιρετο συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀναστάσιο. Λορέντζο Κλάδο, ποὺ δίδασκε στὰ 1829 ὁλοὶ στὸ Τσιρίγιο. Σουζάνα Νεράντζη, σύζυγος Δ. Κλάδου, μαθήτρια τοῦ Μάντζαρου, ποὺ σύνθεσε «Ἀναμνήσεις», «Φαντα-

ΨΑΛΙΔΕΥΤΕ ΠΑΝΘ ΑΠ' ΤΟ ΚΥΜΑ

ΓΡΗΓΟΡΑ, ΑΝΕΤΑ ΚΑΙ ΣΙΓΟΥΡΑ

ΜΕ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΚΑΙΡΟ

Καθημερινῶς ἀναχωρεῖτε γιὰ:

ΥΔΡΑ — ΕΡΜΙΟΝΗ — ΤΟΛΟ — ΤΥΡΟ — ΚΥΘΗΡΑ

ΝΕΑΠΟΛΗ ΒΟΙΩΝ

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΥΔΡΟΠΤΕΡΥΓΩΝ «ΣΕΡΕΣ»

Φρεατῦδα — Πειραιᾶ τηλ. 45.27.107 (10 γραμμῆς)

ΤΑΞΙΔΕΥΤΕ ΠΑΝΘ ΑΠ' ΤΟ ΚΥΜΑ

ΓΡΗΓΟΡΑ, ΑΝΕΤΑ ΚΑΙ ΣΙΓΟΥΡΑ

ΜΕ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΚΑΙΡΟ

Καθημερινῶς ἀναχωρεῖτε γιὰ:

ΥΔΡΑ — ΕΡΜΙΟΝΗ — ΤΟΛΟ — ΤΥΡΟ — ΚΥΘΗΡΑ

ΝΕΑΠΟΛΗ ΒΟΙΩΝ

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΥΔΡΟΠΤΕΡΥΓΩΝ «ΣΕΡΕΣ»

Φρεατῦδα — Πειραιᾶ τηλ. 45.27.107 (10 γραμμῆς)

ΠΕΝΘΗ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΣΜΑ ΖΑΝΤΙΩΤΗΣ

Απεβίωσαν αιφνιδιαστικά εις Αθήνας ο ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΣΜΑ ΖΑΝΤΙΩΤΗΣ, εις ηλικίαν 76 ετών, και

ετάφη εις τὸ Νεκροταφείον Βύρωνος.

Ὁ μετακτὰς ἐγεννήθη εις Καραβά (Δέσποινα) τὸ 1905 καὶ παρατώσας τὰς σπουδὰς του εἰς Κύθηρα,

ἐναγάρησεν εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἑμπορικῶν Ἑπιστημῶν εἰς Αἰθῆρας, ὅπου λαβὼν τὸ πτυχίον του, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον διαπρέψας ὡς ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος, κυρίως εἰς τὰς εἰσαγωγὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, γραφικῶν εἰδῶν.

ἔχει εὐρεῖαν κοινωνικὴν δραστηριότητα, ὑπῆρξε δὲ θαυμαστὸς πατριώτης, ἀγνὸς ἰθακιστὴς καὶ ἀκαριαῖος φιλελευθερός. Παρὰ δὲ τὸ ὅτι δὲν ἐδημιούργησεν ἰδικήν του οἰκογένειαν, ἐν τούτοις ἠεὶ θάνατο ἀπολύτως εὐτυχῆς, διαμένων πλησίον τῆς προσφιλεστάτης του ἀνεψίης κυρίας Χρυσάνθης Πρεσβέλης, τὴν ὅποιον ὑπερηγάπα διὰ τὴν στοργὴν καὶ τὸν πρὸς αὐτὴν σεβασμὸν τῆς.

Ὁ θανὼν ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος «Γερωντῆς» τοῦ Κοσμά Γεωργίου Ζαντιώτη.

Πρὸς τοὺς ἀνεψίους τοῦ ἐκλιπόντος, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς του, ἡ ἐφημερίς μας ἀπευθύνει θερμότητα συλλυπητήρια.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Πάντας τοὺς καθ' ὁσονδήποτε τρόπον συμμετασχόντας εἰς τὸ πένθος μας, ἐπὶ τῇ ἀπώλειᾳ τοῦ προσφιλοῦς μας θείου ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΣΜΑ ΖΑΝΤΙΩΤΗ θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

Ἡ Ἀνεψία
Χρυσάνθη Π. Πρεσβέλη
Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΜΑΝ. ΔΕΥΤΕΡΑΙΟΣ

Απεβίωσαν εἰς Αἰθῆρας καὶ ἐτάφη εἰς τὸ χωρίον Φατοῦδικα Κυθήρων, ὁ Γεώργιος Ἐμμαν. Δευτεραίος, ἐτῶν 64.

Ὁ θανὼν ἐξαίρετος πατριώτης καὶ ἀνθρωπός, ἦτο λίαν ἀγαπητὸς τὸσον εἰς τὴν Νῆσον ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ὅσους εἶχαν τὴν τύχην νὰ τὸν γνωρίσουν. Ἀριστος ἐπαγγελματίας, ἡ ἀπὸ μὲ πένθος τὴν ἐργασίαν του καὶ παρὰ τὰς δουλείας εἰς αὐτὸν εὐκαιρίας, καλυπτόμενος ἐπαγγελματικῆς του πρὸς δὲ τὴν ἐγκατέλειψεν, ἀλλὰ ἐδημιούργησεν εἰς αὐτὴν μίαν τεχνικὴν μονάδα, λίαν ἀξιόλογον, ἡ ὅποια ἐ-

πὶ σερὰν ἐτῶν προσέφερε οὐλοστικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον.

Πρὸς, μειλίχως, πραγματικὸς χριστιανός, ἀριστος οἰκογενειάρχης, ἀφῆκε μίαν ἀγαθὴν μνήμην καὶ ἔναν ἐδράταν κύκλον ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι θὰ τὸν ἐνθυμοῦνται μὲ ἀγάπην καὶ σεβασμὸν.

Τὴν σύζυγόν του κυρίαν Ἀννίαν καὶ τὰ τέκνα του Ἐμμανουὴλ καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰωάννην, ἡ ἐφημερίς μας θερμῶς συλλυπεῖται καὶ εὐχεται πᾶσι εἶναι ἐλαφρὰ τὸ χῶμα καὶ τῆς πατρικῆς γῆς, τὸ ὅποιον τὸν ἐσκέπασεν.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΑΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴ σελ. 1)

κι' ἔγραψε τὴν ἀξιόλογον σύνθεσιν «Ἀπόστολοι ἐκ παράτων». Πέθανε τὸ 1820.

Γιὰ νεώτερος τοὺς: Σωκράτης Βερνάρδος, δικτῆς μας καταγωγῆς, ὅπως μοῦ εἶπε, συνθέτη τοῦ δρατῆριου «Ἐθνεγερέσια» καὶ τῶν «Ἠλιοτρόπια», «Κύπρος» κ. ἄ. μουσικῶν κομμάτων.

Σαμίου (πιθανὸν Τσιριγώτισσα) ὕψιφων, ποὺ πέθανε ἀπὸ γόληρα στὰ 1900, στήν Αὐστραλία.

Παναγιώτης Μπαβιά, καταγόμενος ἀπ' τὸν Ποταμό, μαέστρος ἐπὶ 30 χρόνια τῆς ἐλληνικῆς φιλαρμονικῆς στήν Ἀλεξάνδρεια. Πέθανε τὸ 1959.

Μηνᾶ Χριστιάνο, τοῦ Χρίστου καὶ τῆς Κυριακοῦλας ἀπὸ τὰ Χριστοφοριάνικα, διευθυντὴ τῆς ὀρχήστρας Ἐθνομίλ τῆς Ἰνδιάνας, Ἦν. Πολιτεῶν. Ἐπεσεφθῆ καὶ ἔπεισε στήν Ἑλλάδα τὸ 1958 (διδασκὼν τὴν ὀρχήστρα Ε.Ι.Ρ.).

Γεώργιο Χατζηνίκου (γαμβρὸς τῶν Παναγιώτη καὶ Εἰρήνης Κρίθαρη, ἀπὸ τὸν Καραβά). Μαέστρος καὶ πιανίστα (διηθύνει καὶ στὸ Γκόδεν Γκάρντεν).

Ρένα Κανάνη (ἀπὸ μητέρα τὸ γένος Κορωναίου) ὕψιφων. Ρένα Γκαρζιώτη (τὸ γένος Καλλιγέρου) μεσόφωνο.

Ἀλίκη Κρίθαρη, διακεκριμένη ἀρτίστρια.

Πέτρο Τσολάκο, συνθέτη νεώτερων τραγουδιῶν (Μιλώντας μετὰ τὸ μουζούκι μου), «Ξανάγησιν στὰ Κύθηρα», «Τσιριγώτικες ἀναμνήσεις», «Τσιρίγος» κλπ.

Εὐδένεται δικὸς μας ὡς πρὸς τὴν προέλευσιν, νὰ εἶναι καὶ ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς πιανίστας Οὐὶλ λαίμ Μασσέλο.

Κλείνομε τὸ θέμα μας μετὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ Γεωργίου Καταροῦ (τσιπουργὸς Ἠλίας Λυμπερόπουλος), ποὺ κυκλοφόρησε σὲ δίσκους «Ὁ δρόμος γιὰ τὰ Κύθηρα» (δῶδεκα τραγούδια) καὶ τὴν πληροφορία, πὺς τὴν 1η Αὐγούστου 1970, πέρασε ἀπὸ τὸ Καψάλι μετὰ θαλαμῆγρόν τοῦ Ἑμπερίκου, ἡ Μαρία Κάλας, συνοδευομένη ἀπὸ τὸν σκηνοθέτη Παζολίνι, ποὺ στίς λίγες ὥρες τῆς παραμονῆς τῆς ἐπισκέφθηκε καὶ τὸ Κάστρο.

Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1965, ἀρχισε νὰ παίζει στὸ Ποταμὶ ἡ φιλαρμονικὴ Κυθήρων, ὁργανωθεῖσα ἀπὸ τὸν ἐξαίρετο ἀρχηγὸν σὺν καὶ κ. Εὐστράτιο Θεοδορακάκη.

Γι' αὐτοὺς ποὺ παραλείψαμε συνθέτας καὶ ἐκτελεστὲς μας ἀλλοὺς (Σοφ. Καλούτσι, Γ. Φαρδούλη, Γ. Μαρσέλλο, Καραδουσιάνο, Γ. Φούσκα κλπ.) διελάβαμε παλιότερα στὸ δημοσίευσμά μας «Ἡ μουσικὴ μας στὰ Κύθηρα».

MIX. K. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ἡ Δνὶς Βρεττὴ Γ. Καλλινίκου, ἀπὸ τὰ Φράτσια, ἀρραβωνίστηκε μετὰ τὸν κ. Παναγιώτην Π. Πιτοδών, ἀπὸ τὸ Αἰγάλεω.

Τοὺς εὐχόμενα καλὰ στεφάνια. Χ—Χ.

— Ὁ κ. Ἀντώνιος Γ. Πρινέας, ἐπιλοποιοὺς καὶ ἡ Δνὶς Αἰκατερίνη Ν. Σκόδρου, ἐξ Ἀνδρου, ἐμνηστεύθησαν, εἰς Ἀργυρούπολιν.

— Ὁ κ. Παναγιώτης Κοντόπουλος καὶ ἡ Δνὶς Ἀγάπη Πρεσβέλη (Ζαντιώτη), ἐμνηστεύθησαν εἰς Αἰθῆρας.

ΓΑΜΟΙ

— Ὁ κ. Εὐάγγελος Ἀδάμ. Τσιριγώτης καὶ ἡ Δνὶς Μαρία Π. Μαρμαρά, αἰδοθητικῶς, ἐμνηστεύθησαν εἰς Αἰθῆρας. Τοὺς στεφάνους ἀντήλλαξαν ἡ κυρία Κατερίνα Χέλμη, ἡθοποιός.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ὁ Χαράλαμπος Α. Πετρόχειλος, ἀπὸ τὰ Φράτσια, βάπτισε τὸν γιὸν του στὰ Μυρτιά, τὴν Πέμπτη, 30 Ἀπριλίου 1981. Νονὸς ὁ κ. Θανάσης Παυλάκης, καὶ τὸ ὄνομα τὸ ὄνομα Ἀναστάσιος.

— Ὁ Πλοίαρχος Θεόδωρος Μ. Πετρόχειλος ἀπὸ τὰ Φράτσια, βάπτισε τὴν κόρη του στήν Παναγία Ἐλεούσα Φρατσίαν, τὴν Πέμπτη, 30 Ἀπριλίου 1981. Νονὰ ἡ κ. Ἀθηνᾶ Κονόμου, καὶ τῆς ὄνομα τὸ ὄνομα Χρυσή.

ΔΩΡΕΑ

Ὁ κ. Ἰωάννης Φοιτρός, ἐδωρήσεν εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Πέτρου Ἀρέων, ἕναν μαρμαρίνον σταυρὸν καὶ δύο ἀνθοδοχεῖα.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ ἰδιαιτέρως ὁ κ. Γ. Κονόμος, τὸν εὐχαριστοῦν θερμῶς.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου, Πατησίων, ἐτελέσθη τὴν 19ην Ἀπριλίου Ἀρχιερατικὸν μνημόσυον, εἰς μνήμην τοῦ τῶσον αἰφνιδιασθῶντος, ἐλκεκτοῦ Κυθηρίου ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Γ. ΒΙΑΡΟΠΟΥΛΟΥ.

Τὴν ἐμνημύονον δέχοντες, ἐτέλεσαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τῆς Ἀρχιεπίσκοπος κ. κ. Ἰάκωβος, περιστοιχόμενος ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ, παριστάμενων πλείστον συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ θανόντος, ὡς καὶ ἀρχαίων Κυθηρίων, οἱ ὅποιοι εὐκρινῶς συμμετέσχον εἰς τὸ πένθος τῆς οἰκογενείας, καθὼς καὶ ἐκπροσώπων τοῦ Ε.Ε.Σ., τοῦ ὁποίου ὁ μετακτὰς ὑπῆρξεν ἀεργέτης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐτιμήθη διὰ τοῦ χρυσοῦ μεταλλίου τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς.

Δέχοντες, ὡσαύτως, ἐτελέσθη καὶ ἐπὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ τάφου τοῦ μετακτάντος, εἰς τὸ Β' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
«ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ»
ΚΑΡΑΒΑ

Καραβάς Κυθήρων, 5.5.1981

Ἀγαπητοὶ Συμπατριῶται, Κατέπιν ἐγκρίσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Ἰακώβου, ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ Ναοῦ ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς Κυθηρίους καὶ δὴ Καραβίτες καὶ Βουσιώτες τῆς Αὐστραλίας, Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς καὶ οὗς παρακαλεῖ θερμῶς νὰ συνδράμωσι τὸ ἔργον μας νὰ ἐπιτελεσθῶν τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς «Παναγίας Δεσποίνης» διότι ὁ χρόνος ἔχει προεβῆκε μεγάλως καταστροφῆς. Οἱ σοῦδας πέφτουν ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἡ ὑγρασία ἔχει καταστρέψει ἐσωτερικὰ τὸν Ναὸν.

Χρειάζεται πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ στεγανοποιηθῇ ὁ Ναός, ὥστε νὰ μὴν εἰσέρχεται ἡ ὑγρασία καὶ καταστρέφει τὰ πάντα. Μετὰ δὲ ἐπισκευαζομένων οἱ σοῦδας.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιφέρειας μας προσφέρουν ὅτι μποροῦν γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐπισκευὴ αὐτῆς.

Οἱ πατέρες μας ἀγωνισθήσαν σκληρὰ διὰ νὰ ὑψώσουν τὸν περικλήν τοῦτον Ναόν. Ἡμεῖς νὰ προσπαθῶμεν τοιαύτην νὰ τὸν συντηροῦμεν διὰ νὰ μὴ σωρικθῇ εἰς

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Απεβίωσαν εἰς Κατσογιάνικα ἡ Εὐρυκλῆ Χριστιάνου, ἐτῶν 92.

— Απεβίωσαν εἰς Σόδναυ Αὐστραλίας ἡ Μαρία Μηνᾶ Τζωρτζοπούλου.

ΑΦΙΞΕΙΣ

— Ἐξ Αὐστραλίας ὁ κ. Σπύρος Γ. Φριλιγγος μετὰ τῆς συζύγου του Εὐαγγελίας, τὸ γένος Γ. Γεωργιά καὶ τῶν τέκνων τῶν Ἐλευθερίου, Παναγιώτης καὶ Ἐλένης.

— Ἐξ Αὐστραλίας ὁ κ. Γεώργιος Πρινέας μετὰ τῆς συζύγου του Σταυρούλας, τὸ γένος Γ. Γεωργιά καὶ τῶν τέκνων τῶν Κοσμᾶ, Ἰωάννου καὶ Παναγιώτη.

— Ἐξ Αὐστραλίας ὁ κ. Κωνσταντῆς Γ. Τζωρτζοπούλος μετὰ τῆς συζύγου του Ἐλένης.

— Ἀπὸ Γιοχάνεσμπουργκ ὁ κ. Δημήτριος Μπάλλος μετὰ τῆς συζύγου του Σταματίας, μέσω Ἱεροσολύμων.

— Ἀπὸ Γιοχάνεσμπουργκ ἡ κυρία Μαρούλη Βενάρδου.

— Ἀπὸ Νατὰλ Ἀφρικής ἡ κυρία Δέσποινα Τυροπούλη (Τσαμπηρά).

— Ἀπὸ Γιοχάνεσμπουργκ ἡ κυρία Ἀθηνᾶ Γκούδερν, τὸ γένος Σουρῆ.

— Ἐξ Αὐστραλίας ὁ κ. Θεόδωρος Εὐάγγ. Χλόντζος.

— Ἐκ Μιλάνου Ἰταλίας ὁ κ. Βασίλειος Γ. Γιούτος, Οἰκονομολόγος.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

— Διὰ Σόδναυ ἡ κυρία Εἰρήνη Βαλερίου Κασσιμάτη.

— Διὰ Ρώμην ἡ Δνὶς Μαριλένα Γ. Γιούτος, φοιτήτρια ἱατρικῆς.

ΔΩΡΕΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟ ΕΥΓΗΡΙΑΣ

ΔΩΡΕΑΙ ΜΗΝΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1981

Δωρεὰ κ. Λαζανά Ἀλεξάνδρου ὑπὲρ τῶν ἀπόρων οἰκοτρόφων μας δρχ.	2.400
Δωρεὰ κ. Κρίθαρη Ἀφροδίτης εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς (Κων) νου καὶ υἱοῦ τῆς Μιχαήλ διὰ τὸ γεῦμα τῆς 5ης Ἀπριλίου δρχ.	5.000
Δωρεὰ κ. Κορωναίου Ἀναστασίας καὶ Ἀνδρέου εἰς μνήμην Θεοδώρου Κων. Σούγιαννη δρχ.	3.000
Δωρεὰ κ. Κορωναίου Ἀναστασίας καὶ Ἀνδρέου εἰς μνήμην Ἀλεξάνδρου Ἀνδρ. Κορωναίου ἡ Φωμᾶ δρχ.	3.000
Δωρεὰ κ. Σωτήρχου Εὐγενίας εἰς μνήμην τῆς θυγατρὸς τῆς Μάντης Ἰωάν. Παναγιωτάκη δρχ.	20.000
Δωρεὰ Ἀγωνίου δρχ.	3.000
Δωρεὰ κ. Παναγιώτου καὶ κ. Χριστίνας Σπάθη εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τῶν Δημητρίου Στάθη δρχ.	2.000
Δωρεὰ κ. Παναγιωτίτσας Κρίθαρη εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς Χριστοφόρου δρχ.	5.000
Δωρεὰ κ. Γεωργ. Γ. Κασσιμάτη εἰς μνήμην Σταυρούλας Κόσκου δρχ.	5.000
Δωρεὰ κ. Γεωργ. Γ. Κασσιμάτη εἰς μνήμην Π. Βιάρδου δρχ.	3.000
Δωρεὰ κ. Ἐλένης Στάθη εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τῆς Δημητρίου δρχ.	1.000
Δωρεὰ κ. Κοσμᾶ Βενάρδου ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του Αἰκατερίνης δρχ.	3.000

ΔΩΡΕΑΙ

Πρὸς τὸν ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ «ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ» Χώρας,	
Ὁ κ. Γεώργιος Καλούτσος παρεχώρησε τὰς εἰσπράξεις τοῦ ἰδιοκτητοῦ Ναοῦ του εἰς Κακοπέτρι, τὰς πραγματοποιηθεῖσας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύσεως τοῦ Ναοῦ, ἀνερχομένης εἰς δρχ.	367
Ἐπίσης εἰς τὸν αὐτὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ «ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ» ἀπέστειλαν πρὸς κάλυψιν διαφόρων ἀναγκῶν του:	
Ἡ κ. ΚορίναΚουσκούνη — Ἀθῆναι, εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τῆς Κέκου Μαχαιριώτη, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του δρχ.	1.000
Ἡ κ. Μαρία Καρύδελ — Πειραιεὺς, εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τῆς Κέκου Μαχαιριώτη, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του δρχ.	1.000
Ὁ κ. Χαράλαμπος Οἰκονομᾶκος — Ἀμερικῆ, εἰς μνήμην τῶν γονέων τοῦ Δημητρίου καὶ Ἐρθεύης καὶ τῆς ἀδελφῆς του Ἐλένης δρχ.	1.000
Ὁ κ. Νικόλαος Α. Πετρόχειλος — Χώρα	800
Ἡ κ. Αἰκατερίνη Γουλάκου — Ἀθῆναι, εἰς μνήμην Κυριάκου καὶ Νικόλαου Γουλάκου δρχ.	1.000
Αἰδ. Σταύρος Χάρος, Πρωτοερεὺς, Χώρα δρχ.	450
Ἡ κ. Μαίρη Καλογεροπούλου — Ἀθῆναι, εἰς μνήμην τῆς μητρὸς τῆς Κατίνας Δ. Μαργέτη δρχ.	400
Ἡ κ. Σταυρούλα καὶ κ. Χριστόφορος Οἰκονομᾶκος — Κηφισιά, εἰς μνήμην τῆς ἀδελφῆς τῶν Κατίνας Δ. Μαργέτη δρχ.	1.000
Οἰκογενεῖα Εὐθυμίου Παναγοπούλου — Ἀθῆναι, εἰς μνήμην Ἀγάπης Ν. Σιμιγδαλά δρχ.	1.000
Ἡ κ. Μελομένη χήρα Νικολ. Λιδανού — Ἀθῆναι, εἰς μνήμην Ἀγάπης Ν. Σιμιγδαλά δρχ.	5.000

Ἀπαντᾶς τοὺς ἀνωτέρω εὐγενεῖς δωρητὰς, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ θερμῶς καὶ εὐχεται τὴν πρὸς αὐτοὺς προστασίαν καὶ σκέπην τοῦ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΛΕΣΧΗΝ ΑΛΟΓΙΖΙΑΝΙΚΩΝ

Ἰωάν. Καλλιγέρος	10.000
Σταυρούλα Κυπριώτου 60 δολ.	3.000
Γεώργ. Δ. Σάμιος 50 δολ.	2.500
Μιλτιάδης Δ. Σάμιος 50 δολ.	2.940
Δημήτριος Μιλ. Σάμιος 50 δολ.	2.940
Ἀντώνιος Βλαντῆς (2 κορινθίους)	600
Πάτερ Κυριάκος Ποτήρης 1 πετρογκᾶς	2.000
Βρετὸς Κυπριώτης 2 κασσέτες	
Βασίλ. Μωραΐτης 2 κασσέτες	
Παν. Α. Σάμιος 1 κασσέτα	
Μιχ. Α. Σάμιος 2 κασσέτες	
Ἰωάν. Καλλιγέρος διάφορα βιβλία	

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
Ἐσωτερικὸς:
ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300
ΕΞΑΜΗΝΟΣ Δρχ. 200
ΠΛΕΟΝ ΦΥΣΕΩΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 1.000
ΕΞΑΜΗΝΟΣ Δρχ. 500
Ἐξωτερικὸς:
ΙΕΝΙΚΩΣ: Δολάρια 20 ΕΤΗΣΙΩΣ (συμπεριλαμβανομένης ἀεροπορικῆς Ἀποστολῆς).
Τιμὴ φύλλου δρχ. 20

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
«ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ»
Ἐκδομένη ἐν Ἀθήναις
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1924
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1981
ΙΔΡΥΤΗΣ
ΠΑΝ. Κ. ΤΣΙΤΣΙΛΙΑΣ
(1879) 1924 - 1972
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΑΡΗΣ Γ. ΤΣΙΤΣΙΛΙΑΣ
Κορυδαῖς 11 — Κηφισιά
Τηλ. 80.12.214
ΥΠΕΥΘ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΙΩΑΝ. Γ. ΓΑΛΘΟΣ
Κωλέττη 7 — Ἀθῆναι
Τηλ. 36.21.074

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ»

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

Ο ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Από τον ΠΑΝΟ ΒΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Έδω κάτω στην έρημη πατρίδα το Τσιρίγγο, έρημη από ανθρώπους, ρημαγμένη από τις «θαλίτες» όχι τυχαίες πυρκαγιές, αποπεριποίητη, ακαλλιέργητη, ξεχασμένη και παραπεταμένη από το κράτος, κάποτε ήταν παραδείσι: σιγουριμένη, στολισμένη, σά νύφη και, μοσχοβολούσε από τ' άνθισμα μιά, φτωχή, πολύ φτωχή, αλλά, πλούσια σε αισθηματά, καλόκαρδη, περήφανη, τίμια, άκακη, φιλότιμη, φιλόανθρωπη, φιλόξενη και θεοφορούμενη. Κρατούσε τις παραδόσεις, άργούσε τις σκόλες μεγάλες και μικρές, τηρούσε τις νηστείες σαρανταήμερου, μεγάλης τεσσαρακοστής, «Αγίων Αποστόλων», δεκαπενταύγουστου, τετραδοπάρασκα κλπ. και όλα τα πατροπαράδοτα ήθη και έθιμα. Όλες τις παραπάνω ιδιότητες διατηρεί και σήμερα.

Ένα τέτοιο λαϊκό έθιμο από τα ωραιότερα και γραφικότερα ήταν ο Λάζαρος της νύχτας. Ήταν γιατί δεν είναι σήμερα, έπειδή έπαυσε να λέγεται. Τόφαγε κι αυτό, όπως και τόσα άλλα τεχνολογικές πολιτισμούς του 20ού αιώνα που απεργάζονται τη διάλυση του πλανήτη του μας.

Ο Λάζαρος της νύχτας είναι κάλαντα, όπως των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς κλπ., μιά λίγοι τα ξέρουν. Το Λάζαρο της νύχτας τον λένε την παραμονή του Σαββάτου του Λαζάρου, δηλ. την Παρασκευή το βράδυ από τις 8 ή 9 ώρα κι ύστερα. Γίνονται παρέες από 5 — 6 άτομα και με βιολί, λύρα, τρίγωνο και ταμπούρες πάνε στα σπίτια και τραγουδούν μελωδικά τα κάλαντα κι' αν τύχει νάναι μπουνάτσα και φεργαράδα, αντιλαλούν οι μελωδίες σ' όλο το χωριό και τις γειτονίες με συνοδεία τα γαυγίσματα των σκύλων. Οι νοικοκυρές τρατάρουν τους καλαντάρηδες, κατά το έθιμο, ρακή με σόκα ξερά και σταφίδες, κρασί με ελιές και τους δίνουν αυγά, μυζήθρες ή και χρήματα. Οι κοπέλες με χτυποκάρδια, προσευχές και δνείρα, περιμένουν ως τα μεσάνυχτα, να πάνε στο σπίτι τους οι νεαροί, να πούνε το Λάζαρο και με φλογερές ματιές να δείξουν τον έρωτα που τις καίει και τις μαραίνει, όταν τύχει άγαπητικός νάναι σκληρός ή αδιάφορος. Και έπειδή τα κάλαντα του Λαζάρου της νύχτας λίγοι τα ξέρουν, τα παρουσιάζουμε για να τα θυμηθούν οι παλαιότεροι και να τα μάθουν οι νεώτεροι Τσιριγώτες.

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Καλησπέρα σας καλή χαρά σας καλώς ήρθατε τ' άρχοντά σας. Άφηνγκράσασθε να σας σε που- (με)

για το Λάζαρο ε,τι ποθούμε. Πούσουν Λάζαρε, δεν έφαινε (σουν)

και σε κλαίγανε οι αδερφές σου; Κάτω στα δαθεία ήμουν θαμέ- (νος)

και με τους νεκρούς αποθαμέ- (νος)

Κι' ήθε ο υίός της Παναγίας ο άφέντης μας της μετανόιας. Τότε ο Χριστός διαρίζει και τον Άδη φοδερίζει:

Άδη, Τάρταρε και Χάρο, το Λάζαρο θέ να σου πάρω.

Έβγα έξω Λάζαρέ μου φίλε και άγαπητέ μου.

Και εσύ από τον Άδη ως εξάισον σημάδι

Λάζαρος άπελυτρώθη

αναστήθη κι' εσηκώθη ζωντανός σαδανομένος και με το κερί ζωσμένος. Τότε ή Μάρθα κι' ή Μαρία τότε όλη ή Βιθωνία δόξα το Θεό φωνάζουν κι' το Λάζαρο ξετάζουν. Πές μας Λάζαρε τί είδες εις τον Άδη που έπήγες; Είδα φόβους είδα τρώμους είδα θάνατα και πόνους δώστε μου νερό λιγάκι να ξεπλύνω το φαρμάκι της καρδιάς μου, των χειλέων και, μη ρωτάτε πλέον.

Δεκοχτώ μετρώ το χάρκωμά (σας) που άρμέγετε τα πρόβάτα σας δεκοχτώ βοσκοί να τα λαλούνε δεκοχτώ σκυλιά να τ' ακολου- (θούνε)

και με όργανα και με κοντάρια να τα λαλούν τα παλικάρια.

Χίλιες όρνιθες χίλιοι καπνοί κι' ένας πετεινός να τις ζυγώ- (νει)

Νάμουν βάλαμος σε ματζουρά- (να)

να μάς φύτευαν εις την άλτάνα. Νάμουν βάλαμος σύ καριόφλι να μάς φύτευαν στο παραθύρι.

Δώστε μας αυγά χλωρές μυζή- (θρες)

να σας δώσωμε εύχες περισείες. Τα κορίτσια σας να παντρευτού- (νε)

και καλή μοίρα να δώδε.

Κι' οι γυναίκες σας οι γκαστρω μένες

με καλή καρδιά λευτερωμένες. Το χρόνου πάλι νάρθωμε

με ύγεια να σας βρούμε στο σπίτι σας χαρούμενοι

κι' όλοι να τραγουδούμε.

(ΣΗΜ.: Όπως θα ξέρετε, έχουμε και τα κάλαντα του Λαζάρου της ήμέρας, τα όποια λέγονται κατά τον ίδιο τρόπο κρατώντας ένα ξύλινο σταυρό στεφανωμένο με μαντελίδες που τον λένε «Λαζαρίνα», αλλά, χωρίς όργανα και λέγεται άνήμερα το Σάββατο του Λαζάρου από το πρωί και φυσικά με άλλα λόγια).

*

ΛΕΞΑΡΙΟ:

Άνάδιο = από μακριά.

Σκόλη = έορτή.

Τετραδοπάρασκα = ή Τετάρτη, ή Παρασκευή, που είναι καθιερωμένες νηστείες.

Ταμπούνα = σφυρίχτρα από καλάμι.

Άφηνγκράζομαι = ακούω με τα προσοχή.

Οι παλαιότεροι λέγανε πολύ συχνά στο συνομιλητή τους «άγκρομάζου», δηλ. άκουε καλά τί σου λέω και, για να τον υποχρεώνουν να δίνει σημάδια τοῦδεν μιλά έλαφρώ μπου νάε (γροθιά) φυσικά με το θάρρος.

Κάπονας = πετεινός εύνο- χισμένος για να παχύνει.

Μαντελίδες = κίτρινη μαργαρίτα με πολλά παρακάδια, ύψους 50—60 εκατοστά. Τρώ- γεται βραστή με σκορδαλιά και είναι νόστιμη. Τις παίρνει κίτρι- νες γυναίκες εις πείραξαν λέ- γοντάς τες μαντελίδες.

ΠΑΝΟΣ Β. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Από τον κ. Δ. ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟ

Δύο νέα βιβλία μάς έφερε ο ευγενικός ταχυδρόμος της περιφέρειάς μου, το «ΕΠΙΛΑΜΕ», έμ μετρο, και το «ΠΡΟΣΗΛΙΑΚΟ» σε πεζό, του γνωστού ποιητή Κούλη Κάση. Το πρώτο έχει τον υπότιτλο «Θρέος και Φέα» και μνημονεύει πρωτοελλίδα ότι ο ποιητής τώγραφει σε ηλικία 18 χρονών. Το δεύτερο χαρακτηρίζει ο ίδιος σαν αντιπολεμικό ευαγγέλιο.

Πλησιάζουν τα έικοσι τα έργα του Κούλη Κάση, πεζά και ποιητικά. Σε μερικά λάμπουν λογοτεχνικά διαμάντια που κατακτούν τον αναγνώστη μαζί με το δοκιμικό ύφος και την ειλικρίνεια της έκφρασης. Σ' άλλα, ή επέκταση του λόγου καταντά και μονότονη και κουραστική. Επίσης χρειάζεται προσοχή σαν έπος ένα έργο του, άφοι ακόμη και ο Όμηρος, νομίζω, θα δίσταζε ο ίδιος να δνομάσει έτσι τα δικά του. Άς είναι...

Σαν θετικά στοιχεία των δυο βιβλίων θεωρούμε τον ανθρωπισμό, τη σωστή δημοτική γλώσσα, το πάθος για τις ρίζες που λένε οι πολλοί λογογράφοι ενώ έδω θα ταίριαζε καλύτερα ή λέξη λαοκρατία.

Ευχόμαστε στον Κούλη Κάση να πορεύεται πάντοτε σωστά στη λογοτεχνική του ανάβαση και άσφαλώς πολλά ακόμη θα μάς

προσφέρει στο κοντινό μέλλον.

*

Όσο κι αν δεν ζητά δάφνες συγγραφέα, ο Άρχιμανδρίτης Διονύσιος Καλάργρος, τις δικαιούται για το βιβλίο «ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ». Πρόκειται για μιά αλληγορική ιστορία, καθώς μάς δαδώνει, που διαδραματίζεται σε κάποιο Όρφανοτροφείο.

Ένα κορίτσακι όρφανό γνωρίζει σ' αυτούς τους χώρους της εγκατάλειψης σοργή, τρυφερότητα, ένδοξο φέρον. Μεγαλώνει, σπουδάζει, παντρεύεται, γίνεται άνθρωπος σωστός. Ίσως να μη συμβαίνει παντού και πάντοτε έτσι. Ίσως σε μερικά παρόμοια ιδρύματα, τα εγκαταλείψιμμένα παιδάκια να μεγαλώνουν με άγχη και παιδεύσεις. Τοῦτο όμως κάνει πολυτιμώτερο το βιβλίο του καλού λειτουργού του Χριστού. Παρουσιάζοντας την καλή πλευρά των πραγμάτων, προβληματίζουμε θετικά και τους άλλους.

Ο συγγραφέας, πρέπει να σημειωθεί, είναι ή ψυχή του Όρφανοτροφείου Θηλέων της Άγ. Τριάδας Ν. Λισίων. Έκδίδει την εφημερίδα «Χριστιανική Άγάπη» με πίστη κι ένθουσιασμό για την αποστολή του. Συγκινητικές αυτές οι προσπάθειες και αξίζουν κάθε υποστήριξη, τόσο ήθικη όσο και υλική.

ΔΙΟΝ. ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΣ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Μ. ΓΛΥΤΣΟΥ

Χίου 32 — Άθήναι

Άγιος Παύλος — Τηλ. 52.45.122

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο θαυότερος πόθος διατήρησης, με οποιοδήποτε τρόπο, του Τσιριγώτικου Λαογραφικού υλικού έφερε τη σκέψη, έστω και τώρα καθυστερημένα μιά όχι άργά, για τη δημιουργία έκθεσης με ξάστερο τοπικό λαϊκό περιεχόμενο. Μιά τέτοια σωτηρία λαογραφική προσπάθεια δεν θα έπρεπε να λείπει από το νησί μας τη στιγμή μάλιστα που σ' όλόκληρη τον ελληνικό χώρο, ειδικά τα τελευταία χρόνια, γίνεται μιά παράλληλη επιστροφή σε τοπικές και έθνικες ρίζες. Δεν θά έπρεπε να λείπει από μιάς ένας τέτοιος άγώνας ύπαρξης και αυτοτέλειας ενάντια στις πολυπλευρές καθημερινές πολιτιστικές έκφυλιστικές άπειλές. Η έπίσημη καταγραφή της μεγάλης παραγωγής με την τοπική έκφραση ήλθε στη δεύτερη σειρά και πέρας μπροστά ή άμεσα πρακτικότερη και χρησιμότερη παρουσίαση. Ζυγιάστικα πολλές φορές ανάμεσα στην ποιητική της δυσκολίας και στο άδρος της άρχης για τούτη την προσπάθεια έλαμε την τελική απόφαση δημιουργίας.

Μιά τριχόνη λαογραφική παρατήρηση και συγκέντρωση μού δίνε τη βεβαίωση της αλλοίωσης και πολλές φορές της καταστροφής λαϊκών δημιουργημάτων κάτω από το βάρος του χρόνου. Δεν ήταν τόλμημα να γίνει απόδοση της αλλοίωσης στην άγνοια χρησιμότητας του αντικείμενου από μιά τους νεότερους, ενώ με βεβαιότητα πρέπει να σταθούμε και στην άγνοια της αξίας. Και τούτο το τελευταίο αποτέλεσε έναν από τους ουσιαστικούς στόχους της έκθεσης. Το παλιότερο λαϊκό δημιούργημα των καπνούδων μας μπορεί σήμερα να κατανόηση άχρηστο από πρακτική άποψη, δεν έχασε όμως την ιστορική του αξία και δεν έπαψε να αποτελεί «πνευματικό» δημιούργημα του λαού του νησιού μας. Η προβολή του λοιπόν στην έκθεση βοηθάει στην κατανόηση της τοπικής, της ιστορικής και της έθνικης του αξίας γιατί από παραμελημένο και πεταμένο ίσως στην Τσιριγώτικη αούλη,

γινόταν αντικείμενο πλατύτερης γνωριμίας και σωστότερης αξιολόγησης. Καταφαινόταν, έστω και παραστατικά, ή οργανική του θέση με το τοπικό σύνολο, ή χρησιμότητά του στο παλιό Τσιριγώτικο σπίτι και ή χαρακτηρής του γενικότερα μέσα στους άρμούς του Τσιριγώτικου λαϊκού πολιτισμού στην τοπική μορφή του. Και πράγματι, ή παρέλαση του δημιουργήματος τούτου που στόλιζε την αούλη, την κουζίνα, την κρεβατοκάμαρα, το «μαγκάζε» έδωσε το δικαίωμα σε τετρακόσια περίπου διαφορετικά «είδη» θγαλμένα από Τσιριγώτικο χέρι και μυαλό να γυρίσουν ύστερα από την έκθεση σε κάποιο χώρο του νεοκτισμένου Τσιριγώτικου σπιτιού με πολλές έλλειδες διατήρησης. Δεν πρέπει να θεωρηθεί υπερβολή ή όμόφωνη καταδίκη από την άδιαφορία και το γεροντότερο και το νεότερο που εξουδετερώθηκε από αυτή την παρουσίαση.

Στά λαϊκά δημιουργήματα της έκθεσης του παρασμένου καλοκαιριού πέρα από τη στοιχειώδη τοπική διαφώτιση και κατανόηση διαπιστώθηκε άδρα ή αναπόφευκτη κοινωνική επικοινωνία και οι φυσιολογικές έπιβράσεις της που έπηρέασαν άλλα δεν άλλαξαν τη δημιουργική λαϊκή πορεία του νησιού μας. Η γειτονική Μάνη και ή γειτονική Κρήτη άγγίζουν σίγουρα το παλιό ύφαντο μας, ο σφοδρός έφτασε και κατασκευάστηκε στο τόπο μας. Δεν υπάρχουν άμφισβητήσεις για όλα τούτα, όπως όμως και δεν υπάρχουν άντιρρήσεις πως ανάμεσά τους ξεσκεπάστηκε ή Κυθηραϊκή ύπσταση και αυτοτέλεια αποτυπωμένη στη μοναδικότητα της Μυλοποταμίνης «μπελούτσας» και στοῦ Πούρκου το «φαγκλοσίδερο». Έκείνο που στάθηκε άξεπέραστη δυσκολία ήταν ο χώρος της έκθεσης. Όλα όσα παρουσιάστηκαν δεν υπέρεσαν να βρεθούν στο περιβάλλον τους, στο «κλίμα» τους, δεν μπόρεσαν να δεθούν με τον παραδοσιακό γύρο κάποιου παλιού παραδοσιακού σπιτιού. Η γλώσσα τους δεν ήταν

εκείνη του καινούργιου κτιρίου που τα στέγαζε. Η μουσειακή ψυχρότητα μένει άπαρατήρητη για άλλα εκθέματα, στην περίπτωση όμως της λαϊκής παρουσίας τονίζεται και λίγο — πολύ αποτελεί μειονέκτημα. Τα δημιουργήματα του λαού θέλουν το καθημερινό σπίτι τους... Ώστόσο σε τούτο το δύσκολο ξεκίνημα αυτό το άναγκαίο συνταίριασμα στάθηκε για πολλούς και άνομολόγητους λόγους άδύνατο.

Άναμφίβολα θέβαια εκτός από το λαϊκό αντικείμενο υπάρχει και το λαϊκό κείμενο που αντιπροσωπεύεται για τον τόπο μας από την Τσιριγώτικη ρίμα, τη λαϊκή τοπική ιστορία και παράδοση, το τοπικό παραμύθι και έχει το λαογραφικό αλλά και το ιστορικό και το λογοτεχνικό και το γλωσσικό του ενδιαφέρον. Το λαϊκό κείμενο έλειψε δόλοτα από την έκθεση, όχι γιατί ξεχάστηκε, αλλά γιατί ή παρουσίασή του απαιτεί μιά συστηματική και μακρόχρονη προεργασία. Η λαϊκή λογοτεχνία του Τσιρίγγο μπορεί και πρέπει να κάνει την άρχή για πλάττεις λαογραφικές μελέτες σ' αυτό τον τομέα. Όσο για την τοπική λαϊκή μουσα πρέπει να τονιστεί πως αποτέλεσε μιά άπλη και μόνο πλαισίωση με περισσότερο «συνοδευτικό» — αν επιτρέπεται ή έκφραση — ρόλο.

Συμπερασματικά ή λαογραφική έκθεση του παρασμένου καλοκαιριού οδήγησε στη διαπίστωση ύπαρξης λαογραφικού τοπικού υλικού, στην άναστολή καταστροφής και ή Κυθηραϊκή ύπσταση και αυτοτέλεια αποτυπωμένη στη μοναδικότητα της Μυλοποταμίνης «μπελούτσας» και στοῦ Πούρκου το «φαγκλοσίδερο». Έκείνο που στάθηκε άξεπέραστη δυσκολία ήταν ο χώρος της έκθεσης. Όλα όσα παρουσιάστηκαν δεν υπέρεσαν να βρεθούν στο περιβάλλον τους, στο «κλίμα» τους, δεν μπόρεσαν να δεθούν με τον παραδοσιακό γύρο κάποιου παλιού παραδοσιακού σπιτιού. Η γλώσσα τους δεν ήταν

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΜΗΝΟΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ κ. ΝΙΚΟΥ ΣΤΑΦΥΛΟΠΑΤΗ

Οι στίχοι δέ:

Και στής μικρής μας άδελφής το στοματάκι, δεν ήρθαν να γεννήσουν οι μέλισσες.

Καλλιθέα 20 Μαρτίου 1981.

Άγαπητέ κ. Σταφυλόπατη,

Νομίζω πως ποιήματα σαν «Γράμμα στον άδελφό — ή δύναμή μου — προσμονή — Χαμένος νόστος — Σίφνος — Ωδή — Νησιώτες — Δεν είν' αυτή — Σαπφική — Ζανούμπα — ή Μάνα — ο Παππούς κι άλλα», είναι εφάμιλλα κείνων που δημιουργήσαν οι ποιητές της χρυσής έποχής της ποιή- σής μας Πορφύρας — Παπαντωνίου (Ίγνιος της βαρκού- λας), Λέων Κουκούλας, Πολυ- δούρη κ. ά.

Θέλω να τοῦ μηνύσω μ' έ- να σύννεφο...

Καθώς βαθεία της να κα- τέβω με καλόν τρικυμισμένα τ' άνθια των μαστών της.

Έκείνον που περίμενα και δεν έφάνη.

Παρακινούν να γράψεις για

το καθένα μιά όλόκληρη μελέτη.

Κυρίως τα ποιήματά σας έχουν ένα θαυμάσιο έλεγειακό τόνο, άίσθηση, που και την εξουσιάζετε, του ώραιου, στρογγυλού θέμα (λ.χ. τούς «Νησιώτες», σαν ήθικογραφικό κειτάκι: ριμα θα πήγαινα να τους κολήσω στην «Σάτιρα» του Γρυπάρη) συγκλονιστική ευαισθησία. «με τους γλυκούς, τους θελουμένους τρόπους» κάτι, που πάει να φθάσει σ' αντίθεση τον Ρισπέν και τόσα άλλα χαρίσματα που τα ξεχωρίζουν από τα σύγχρονα κοινωνικά ουρλιάσματα ή τις παλινωδίες των καθημερινών που διαβάσουμε στίχων.

Νά είστε βέβαιος πως έκτιμώ βαθύτατα την προσφορά σας με τις εφημερίδες σας στο νησί σας μιά τούτη άκριθώς την στιγμή σας διαβεβαιώ, με έκερυνολογήσατε με τα θαυμάσια αυτά διαμάντια της σκέψης σας.

Με πολλή άγάπη
ΜΙΧ. Κ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

DR ΠΑΝ. ΝΙΚ. ΚΟΤΣΙΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
ΥΠΗΓΗΤΗΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
B.G.F. ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 7 ΜΟΥΣΕΙΟΝ
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Τ. 147

ΔΕΧ. ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ 5-8 Μ.Μ.
ΠΑΝ. ΣΑΒΒΑΤΟΥ
ΤΗΛ. 88.15.997

Κ Η « Φ Ψ Ι Η »
ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ!!!

Γράφει ἡ κ. ΕΛΕΝΗ ΜΑΣΣΕΛΑΟΥ

Τὸν σπουδαστὴ στὸ Παρίσι καὶ ὁ τοῦ Πρωταρχάτη τοῦ Ἀγώνα Ἐφελλωνίτη, Ἡλία Ζερβοῦ, Γ. Μορρη, τὸν Πανάρετο καὶ τὸν Παναγιωτόπουλο. Αὐτὰ τὰ δύο νηεῖνα: τὰ μόνυ ἀπὸ τὰ Ἑφτάνηξα πᾶσι ἀγωνίζονται μὲ δικούς τους ἀρχηγούς.

Ἀσφάλειαι — Κλάδος Πυρός — Κλάδος Ἀτυχημάτων
Κλάδος μεταφορῶν — Κλάδος Ζωῆς — Κλάδος Αὐτο-
κινήτων, Τρακτέρ, Μοτοποδηλάτων κλπ.

ΠΟΠΗ ΚΟΥΣΗ — ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Εκράτικοποιήθη το Αεροδρόμιο

Ο υπουργός Συγκοινωνιών κ. Παναγιωτόπουλος, υπέγραψε απόφαση, η οποία εδωκεναιόθη εις το υπ' αριθ. 255 Β' ΦΕΚ με την οποία κρατικοποιούνται τα αεροδρόμια Κυθήρων και Μήλου.

Η απόφασις αυτή, αποτελεί το επιστέγασμα μιας σειράς ενεργειών, και των Σωματείων μας αλλά και των Κοινοτήτων της Νήσου μας προς τας αρμο-

δίας Αρχάς, οι οποίες από μακρού χρόνου θα έπρεπε να είχαν εισηγηθή την εν λόγω ενέργειαν. Είναι δε προς τιμήν του κ. Παναγιωτόπουλου, διότι μολονότι Βορειοελλαδίτης, έδωσε λύσιν εις ένα χρονίζον θέμα μιας ακριτικής περιοχής της Νοτίου Ελλάδος. Δυστυχώς, τα Κύθηρα δεν ψηφίζουν στην Καβάλα.

Η προστασία των μνημείων της νήσου

Το έγγραψαμε και άλλοτε και το επαναλαμβάνουμε και πάλιν, ότι με το αυξανόμενον ρεύμα τουριστών προς την Νήσον μας κατά την θερινήν περίοδον, επιβάλλεται να ληφθούν ώριμα μέτρα προστασίας των μνημείων του τόπου μας, τόνον των επιγείων ζωνών και των υποθαλάσσιων, από τους κάθε λογής αρπαγές, οι οποίοι γνωρίζουν καλύτερον από ημάς την αξίαν των.

Διά τον λόγον αυτόν επανερχόμεθα εις την πρότασιν την όποιαν διευτυώσαμε και παλαιότερα, να συσταθή μερίμνη της Διοικήσεως Χωροφυλακής της Νήσου, ένα σώμα έθελοντων πα-

ρατηρητών εις όλα τα σημεία της Νήσου μας, οι όποιοι θα έχουν άπλως τα μάτια τους ανοιχτά και θα επισημαίνουν εγκαίρως εις τας Αρχάς — Αστυνομικές ή Λιμενικές — κάθε ύποπτον περίπτωσιν ή κίνησιν ξένων οι όποιοι θα έχουν την διάθεσιν κάποιας λεηλασίας.

Εάν δε, εις αυτό βοηθήσουν και οι τρισήμισι χιλιάδες κάτοικοι του Νησιού μας, είναι βέβαιον ότι πολλά θα μπορούσαν να αποφευχθούν και να προληφθούν. Η «αυτοπροστασία» απέδειχθη μέχρι σήμερα, εις όσας περιπτώσεις ακολουθήθηκε, ότι είναι το καλύτερον μέτρον ασφαλείας.

Αρχαί ωδίνων

Ακόμη καλά, καλά δεν έχει εγκατασταθή το υπόδρυχον καλώδιον της ΔΕΗ το μεταφέρον στο Νησί μας το ηλεκτρικόν ρεύμα από την Πελοπόννησον και οι διακοπές του καθ' όλους τους διαρρευσαντες πέντε περίπου μήνες, ήταν συνεχείς. Κάθε δύο τρεις μέρες και ιδίως κατά τον Ιανουάριον και Φεβρουάριον, ή μεταφορά του ηλεκτρικού ρεύματος από την Πελοπόννησον διέκοπτετο λόγω των επικρατουσών εκεί δυσμενών καιρικων συνθηκών, όπως τουλάχιστον έδηλώναν οι υπηρεσίες της ΔΕΗ στο Τσιρίγο. Και οι διακοπές έτυχε να κρατήσουν όχι μόνον λίγες ώρες, αλλά και ολόκληρη νύχτα ή ημέρα. Έτσι χάρις εις τό... μεγαλοφυές (!!!) σχέδιον των... σοφών εγκαθάλωθη της Δ. Ε.Η. το εύλογον από τις αρ-

μόδιες αττίδες των Κρατικών υπηρεσιών, ο κόσμος αναγκάσθηκε να προμηθευθή ξανά πετρελαιοκάμπες, πετρέλαιον, φωτίλια και όλα τα σχετικά, χωρίς βέβαια να λάβωμεν υπ' όψιν και όλες τις άλλες σοβαρότατες και δυσμενέστατες συνέπειες και επιπτώσεις που είχαν και έχουν οι διακοπές αυτές, που συνεχίζονται δυστυχώς εις τα φυγάτα με τρώφιμα των οικιών και καταστημάτων και τις άλλες ήλεκτρικές συσκευές με τις όποιες έχουν εφοδιασθή οι κάτοικοι: θασιζόμενοι στην σταθερότητα του ρεύματος, που εθιστάλιν επί μακράν σειράν έτών ο επί της Νήσου λειτουργών προηγούμενος ύποσταθμός παραγωγής. Μπορούμε λοιπόν να αναφωνήσωμεν: Ως έμεγαλύνθη τα έργασου... ΔΕΗ!!

Χωρίς Λυκειάρχην το Λύκειον Κυθήρων

Η κατά τον παρελθόντα Σεπτέμβριον μετατεθείσα εις το Λύκειον Κυθήρων Λυκειάρχης κ. Αϊκατ. Αναστασάκου, φυσικός, μετετέθη από του παρελθόντος μηνός Μαρτίου εις Πειραιά και έτσι το Λύκειον Κυθήρων έμεινε πάλιν χωρίς Λυκειάρχην. Ανατέθησαν θέματα προσωρινά καθήκοντα Λυκειάρχου στην συμπολίτευτα φιλόλογον καθηγήτριαν κ. Ελένην Χάρου — Κορωναίου, τα όποια και άσκει λίαν έπαξίως και φιλοτιμώς άλλ' όπωσδήποτε, παρ' όλην την καλήν θέλησιν της, και μάλιστα τώρα με την καθιέρωσιν της πενθήμερου έργασίας, είναι φυσικώς άδύνατον να καλύψη εξ ολοκλήρου την διδακτέαν ύλην που θα έδιδασκεν ή Λυκειάρχης, δεδομένου ότι ή κ. Κορωναίου είναι ύποχρεωμένη

να διδάξη και τα ιδικά της μαθήματα, και φυσικά αυτή ή μεταθεσις αποβαίνει εις θάρος των μαθητών.

Και έρωτώμεν τον κ. Υπουργόν Παιδείας, τον κ. Επιθεωρητήν της Περιφέρειας και κάθε άλλον αρμόδιον. Δέν μπορούσε ή μεταθεσις της κ. Λυκειάρχου να αναβληθή για δύο τρεις μήνες, βσους περίπου θα διαρκούσε ακόμη το τρέχον σχολικόν έτος, δεδομένου μάλιστα ότι ή μετατεθείσα συχνότατα τα Σεβδατοκρύακα έπρεσκέπτετο την οικογένειάν της εις Πειραιά;

Αλλά ξεχάσαμε. Ασφαλώς και ή μεταθεσις αυτή θα συμπεριλαμβανόταν εις τα διατυμπα-νίζόμενα URBI ET ORBI υπό της κυβερνήσεως ευεργετικά (!) διά την επαρχίαν μέτρα.

ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΩΝ Ε Ο Τ

Το αρμόδιον Συμβούλιον του Έλληνικού Οργανισμού Τουρισμού, ένέκρινε την διάθεσιν ποσού 500.000 δρχ. διά την εκτέλεσιν επισκευαστικών έργασιών του Κάστρου Χώρας, καθώς και έτέρων 500.000 δρχ. διά τον ίδιον σκοπόν διά το Κάστρον Μυλοποτάμου.

Αί έργασίαι θα εκτελεσθούν δι' αυτεπιστασίας, εκ μέρους των τοπικών Αρχών και τα κοινούλια πρέπει να άπορροφηθούν εντός του τρέχοντος έτους, διά να μη χαθούν.

ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΤΗΣ ΤΗΣ ΥΕΝΕΔ ΣΤΑ ΚΥΘΗΡΑ

Πληροφορούμεθα ότι άφίχθη εις Ναύπολιν Βοϊών, τεχνικός της ΥΕΝΕΔ, ο όποιος συνέταξε μελέτην τοποθετήσεως τηλεοπτικού αναμεταδότη, ο όποιος θα καλύπτει την περιοχήν Βοϊών και Κυθήρων.

Η Διοίκηση της ΥΕΝΕΔ, προσανατολίζεται, εις την εγκατάστασιν του εις Κύθηρα και εις την περιοχήν της Αγίας Μόνης. Το έργο θα πραγματοποιηθή εντός του έτους.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ

Κατά το τρέχον σχολικόν έτος, φοιτούν εις το Γυμνάσιον-Λύκειον Κυθήρων οι κάτωθι μαθηταί, κατά τάξεις και φύλον:

Α'. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ			
Τάξις	Άρρενες	Θήλειες	
Α'	12	20	
Β'	27	17	
Γ'	15	12	
Β'. ΛΥΚΕΙΟΝ			
Α'	10	13	
Β'	11	8	
Γ'	8	15	

Η ΝΗΣΟΣ ΑΝΕΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΥ

Από άρκατους μήνες ο ύπηρετων εις Κύθηρα κτηνίατρος, μετετέθη και έκτοτε ή θέσις του παραμένει κενή. Κατά τα τελευταία χρόνια στο Νησί παρετηρήθη μία εύοισνη τάση αναπτύξεως κτηνοτροφίας τόσο μικρών ζωνών και μεγάλων ζώων, πουλερικών κλπ. Εις αυτό συνετέλεσαν δεδαίως ή ηδσημένη κάπως τιμή πωλήσεως του κρέατος, αλλά και ή σκέψις ότι ύπληρχε κτηνίατρος εις Κύθηρα, δυνάμενος άνα πάσαν στιγμήν να προσφέρει τας υπηρεσίας του εις περιπτώσιν ανάγκης. Ατυχώς ή ενθαρρυντική αυτή προσπάθεια ήρχισε σιγά - σιγά να άπτονή πάλιν, και ένας σοβαρός λόγος γι' αυτό είναι ή έλλειψις κτηνίατρου. Διότι τώρα, όπως είναι γνωστόν, ή συντήρησις και μικρού έστου αριθμού ζώων άποτελεί μία μικρή περιουσία που συνεπάγεται άρκε-

τές δαπάνες, τις όποιες δεν διακινδυνεύει κανείς εύκολα, όταν ξυρρή ότι σε μία περίπτωση άρρώστειας είτε μεμονωμένης είτε επιζωστίας, δεν έχει που να καταφύγη γιά δόξθαι.

Απευθυνόμεθα λοιπόν στον Υπουργόν Γεωργίας κ. Κανελλόπουλο, γνωστόν για την δραστηριότητά του, καθώς και σε πάντα άλλον αρμόδιον και παρακαλούμεν να τοποθετήσουν ένα κτηνίατρον εις τα εγκαταλειμμένα από πάσης πλευράς και άπομονωμένα Κύθηρα. Πρό έτων άνηγγέρθη και οικημα Κτηνιατρείου, επί οικηπέδου παραχωρηθέντος υπό της Κοινοτήτος Κυθήρων, αλλά για την ώρα ή Νήσος μένει με το Κτηνιατρείον μόνον.

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Έπειτα από διακοπήν ενός χρόνου και πλέον και κατόπιν πολλών ενεργειών, έγγραφων και προφορικών και προσωπικών παραστάσεων και επαφών με τον Υπουργόν Πολιτισμού κ. Ανδριανόπουλον τόνον του Προέδρου του «Κυθηραϊκού Συνδέσμου — Μορφωτικού Κέντρου Κυθήρων» κ. Θεοδ. Αρώνη, ζσν και διαφόρων άλλων πατριότων, έστάλη επί τέλους κατά το τελευταίον δεκαήμερον του Μαρτίου υπό της ύπηρεσίας του Υπουργείου συνεργείον διά την συνέχισιν και επέκτασιν άποπεράτωσιν (να το πιστεύωμεν) της επισκευής και διαρρυθμίσεως της δωρηθείσης εις το Δημόσιον υπό του Κυθηραϊκού Συνδέσμου αίθουσής του διά την στεγάσιν του Μουσείου Κυθήρων

ΜΙΑ ΞΕΧΑΣΜΕΝΗ ΕΙΔΗΣΗ

Στις 13 του παρασμένου Σεπτεμβρίου και μετά την λήξιν της εκθέσεως των διαφόρων χώρων του Τσιριγιώτικου άγροτικού σπιτιού που με τσσην επιτυχίαν είχαν οργανώσει ο συμπολίτης καθηγητής του Γυμνασίου κ. Γ. Κομηνός, εις την εν Χώρα αίθουσαν άρκατα έργα ζωγραφικής, τοπία, άνθη κλπ. Ιδικά του και άλλων πέντε ζωγράφων, οι Ιάπων ζωγράφοι κ. HAN CONG YOP. Ο εν λόγω ζωγράφος έχει κερδίσει Α' θραβετιον το 1979 στον έτήσιον διαγωνισμό ζωγραφικής ΙΤΑΛΙΑ 2000 στην Ναύπολιν της Ιταλίας μεταξύ 250 ζωγράφων. Η έκθεσις όμως στα Κύθηρα, λόγω έπειγούσης ανάγκης άναχωρήσεως του ζωγράφου, παρ' τας σχετικές ειδοποιήσεις παρέμεινε άνοικτή μόνον μίαν ημέραν και φυσικά έλαχίστη κίνησις παρετηρήθη.

ΟΙ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Την τελευταίαν στιγμήν έπληροφορήθημεν ότι έφετος χάρις εις τας ενεργείας του Συλ-

λόγου γονέων, του Σεβ. Μητροπολίτου μας και άλλων παραγόντων, θα όρισθί το Γυμνάσιον — Λύκειον Κυθήρων, ως εξεταστικόν Κέντρον κατά τας πανελληνίους εξετάσεις διά τους μαθητάς των Κυθήρων και έτσι δεν θα χρειασθί να μετακινήθουν πολυάριθμοι μαθηταί και γονείς από το Τσιρίγο στας Αθήνας.

Η ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Ανύπαρκτη κατά κυριολεξίαν ήταν έφετος ή αποκρηατική κίνησις στο Νησί, ένεκα των σεισμών που συνεκλόνησαν την Αθήνα κατά τις ημέρες εκείνες. Καί και μόν εις το Τσιρίγο δεν έγιναν αισθητοί οι σεισμοί, εκτός έλαχίστων σημείων όπου μόλις έγιναν αντίληπτοι, αλλά το ψυχολογικόν κλίμα που έδημιουργήθη με τους σεισμούς δεδομένου ότι όλοι σχεδόν οι συμπολίται έχουν συγγενείς εις Αθήνας, πολλοί από τους όποιους είχαν ύποσθι ζημιές ή και άπλως ταλαιπωρηθή με τους σεισμούς, ήταν άνασχετικός παράγων για κάθε εύθυμη εκδήλωσις. Έκτός από μερικά παιδάκια που μαζεύτηκαν μερικά θράβια και μία ομάδα νεαρών από το Λεϊβάδι που έπαίξε το «Γαϊτανάκι» στη Χώρα και διάφορα χωριά το άπόγευμα της «Τυρινής» και έπίσης μία χορευτική έσπεριδάστην Καρδουνάδα όχι πολύ επιτυχημένη από άπόψους συγκεντρώσεως κόσμου, σούδαμία άλλη εκδήλωσις έσημειώθη. Ο Κυθηραϊκός Σύνδεσμος έκαταίωσε την χοροεσπερίδα του της 8ης Μαρτίου, την όποια είχε προγραμματίσει προ των σεισμών.

Την 3ην οργανώσιν της έορτής είχαν αναλάβει ή έκτελούσα χρέη Λυκειάρχου κ. Ελένην Χάρου — Κορωναίου και ο φιλόλογος καθηγητής κ. Γεώργ. Κ. Κομηνός, τους όποιους και συγχάριμεν θερμώς.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Με την συνηθισμένην μεγαλοπρέπειαν και εύλάβειαν, αλλά και άρκατην συγκέντρωσιν κόσμου διεξήχθη και φέτος εις την Μονήν Μυρτιδίων ή έορτή της Ορθοδοξίας και εν συνεχεία ή μεταφορά της Αγίας Εικόνας της Μυρτιδιώτισσης εις Χώραν. Την έορτήν φυσικά ελάμπρυνε διά της παρουσίας του και ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ιάκωβος, ο όποιος και κατά τον έσπερινόν και κατά την ημέραν της έορτής προέστη των ακολουθιών. Μεγάλη συγκέντρωσις προσκυνητών παρετηρήθη όπως κάθε χρόνο στο Λεϊβάδι από το όποιον περνά ή Αγία Εικών και όπου έψάλη κατανυκτικός έσπερινός και παράκλησις εις τόν Ιερόν Ναόν του Αγίου Γεωργίου (Χέρα). Κατά την εν λόγω πανηγυριν ο Σεβ. Μητροπολίτης μας και Πρόεδρος της Έπιτροπής Έργωφύλου Περιουσίας, εις τη νόστιαν άνήκει και το Ιερόν Προσκύνημα των Μυρτιδίων, έχορήγησε τρία διδύαρια προικοδοτήσεως εκ δρχ. 5.000 (πέντε χιλιάδων) το καθένα, εις 3 άπορα κοριτσάκια του πολυτέκνου Βασιλείου Ψιλιώτη. Τα χρηματικά ποσά διέθεσε το Ιερόν Προσκύνημα της Μυρτιδιώτισσης.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΕΙΣ ΚΥΘΗΡΑ

Με σημαυστολισμούς, δοξολογίας και σχολικές έορτές έορτάσθη ή Εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου εις την Νήσον. Κατά την παραμονήν, εις όλα τα δημοτικά σχολεία και το Λύκειον - Γυμνάσιον έγιναν ανάλογοι όμιλοι. Κατά την ημέραν της έορτής εις Χώραν, το Λύκειον - Γυμνάσιον ώργάνωσεν έορτήν ή όποια ήρχισε το πρωί με πατριωτικά τραγούδια, που τα έψαλαν όμάς μαθητών περιελθούσα τους κεντρικούς δρόμους. Εις τας 10 π.μ. εις τόν Μητροπολιτικόν Ναόν του Έσπαυρμένου έψάλη δοξολογία παρουσία των Αρχών, των σχολείων και πολλού κόσμου. Έπληκολούθησεν επιμνημόσυνος δέησις εις το έπί της πλατείας Δημ. Στάθ. Ηρώων των πεσόντων και κατάθεσις στεφάνων υπό των πολιτικών και στρατιωτικών Αρχών και σχολείων. Ετηρήθη ενός λεπτού σιγή εις μνήμην των πεσόντων και ο συμπολίτης φιλόλογος καθηγητής κ. Γεώργ. Κομηνός, εξέφωνησεν έν συνεχεία άπηγγέλθησαν ποιήματα υπό μαθητών και μαθητριών του Λυκείου και του Γυμνασίου, ενών ή χορωδία μαθητών έτραγουδήςε πατριωτικά τραγούδια. Ακολούθως οι μαθηταί και μαθητρίαι του Λυκείου με τοπικές ένδυμασίαι, έχόρευσαν Έλληνικούς χορούς καταχειροκροτηθέντες από τους πολυλήβεις συμπολίτας που παρηκολούθησαν την έορτήν και τέλος έψάλη ο Έθνικός ύμνος. Επληκολούθησεν έν συνεχεία παρέλασις των σχολείων ένώπιον των Αρχών και των κατοίκων και το θράδυ έπραματοποιήθη από μαθητάς λαμπαδοφόροι.

ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ 1981

13.3.1971	5.4.81	Μείωσις
Κοινοτής Αντικυθήρων	141	115 —26
Κοινοτής Αρωναδικών	137	86 —51
Κοινοτής Καραβά — Γερακάρι	276	208 —57
Κοινοτής Καρδουνάδων	338	294 —44
Κοινοτής Κοντολιανίων	186	145 —41
Κοινοτής Κυθήρων	682	589 —93
Κοινοτής Λεϊβάδιου	371	330 —41
Κοινοτής Λογοθετιανικών	276	163 —113
Κοινοτής Μητάτων — Βισαράδικα	273	190 —83
Κοινοτής Μυλοποτάμου	179	135 —44
Κοινοτής Μυρτιδίων	181	162 —19
Κοινοτής Ποταμού	614	559 —55
Κοινοτής Φρατσίων	186	149 —37
Κοινοτής Φριλιγκιάνικα	262	291 +27
Σύνολον	4.102	3.427 675 17%

THE IMPERIO INSURANCE CO LTD ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΕΩΡΓΑΣ

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ
ΚΑΡΑ-Ι-ΣΚΟΥ 117 — ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΤΗΛ. ΓΡΑΦΕΙΟΥ: 4113.853 — 3635.868 (8 - 2 μ.μ.)
ΟΙΚΙΑ: 4172.305 — 4170.889 (6 - 9 μ.μ.)

DETECTIVES

ΔΙΕΘΝΗ ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

Δ/ΝΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΣΕΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ - ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΜΕΛΗ ΕΝΩΣΕΩΝ DETECTIVES ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ 9
8ος ΟΡΟΦΟΣ ΓΡΑΦ. 4
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Τ. 101

52.35.373
52.35.376
ΟΙΚΙΑΣ 98.33.018

ΣΥΝΔΕΣΙΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ & ΕΛΕΦΟΝΗΣΟΥ

Τό Ανακαινισ-θέν ταχύπλοον F) Β ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ Ταχύπλοον 12 μιλίων

ΔΙΑ ΚΥΘΗΡΑ: ('Αγ. Πελαγία ή Πλατ. Άμμο) (ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 0733 32 298 κ. ΒΡΑΧΙΟΝ)
Δρομολόγια ισχύοντα από 12 - 4 έως 31 Μάϊου και από 1 έως 31 Οκτ. Καθ' έκαστην άυτεράν, Τετάρτην και Σάββατον 8ην πρωϊνήν Διάρκεια ταξιδίου 55 λεπτά.

Δρομολόγια ισχύοντα από 1 έως 30 ΙΟΥΝΙΟΥ:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ 8 πρωί

Από 1ης ΙΟΥΛΙΟΥ έως 31ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ 8ην πρωϊνήν και 3ην άπογευματινήν. Ός και ΕΣΤΡΑ δρομολόγια καθ' όλον το έτος κατέπιν συμφωνίας. Κατά τ' άνωτέρω δρομολόγια μετά την έπιστρεψήν εκ Κυθήρων τό πλοϊον άναχωρεί διά ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΝ ένώ όρισμέναις ημέραις προσεγγίζει εις τόν μαγευτικόν όρμον ΛΕΥΚΗΣ Έλαφονήσου.

ΠΑΧΥΓΩΡΕΥΣΙΣ: Όλεανοπώνων, Τουριστικόν, Ναυτοσσωστικόν πλοϊον, ως και ΑΣΦΑΛΕΙΟΝ κατά παντός κινδύνου. Αναλαμβάνομεν την έκδοσιν ΔΙΔΗΤΗΡΙΩΝ και εισιτηρίων (Άεροπορικώς κ.λ.π.) δ' όλα τα ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΙΕΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ ΠΡΟΗΚ Π. Α. Άλεξανδράκη 1918-79 - Α. Κ. Άλεξανδράκη 1909 - 51 ΝΕΑΠΟΛΙΣ - ΒΟΙΩΝ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ) Τηλ. 41.214